

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.05.2022. – 27.05.2022.

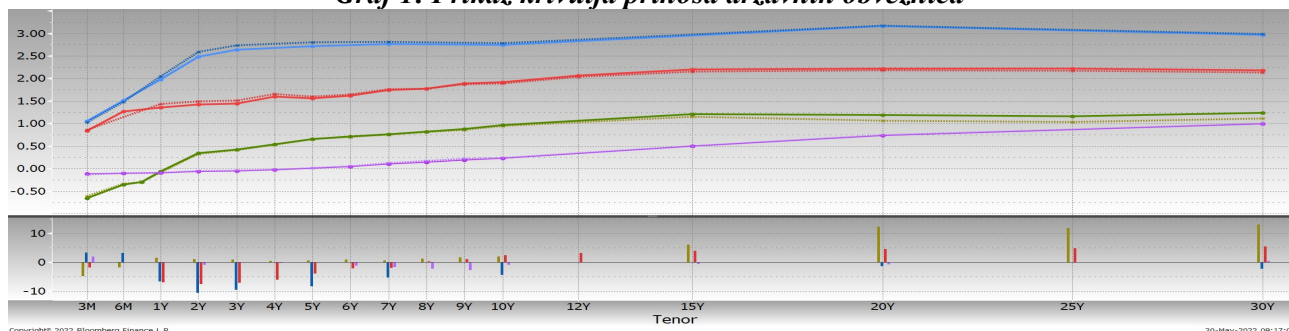
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	20.5.22	27.5.22	20.5.22	27.5.22	20.5.22	27.5.22	20.5.22	27.5.22
2 godine	0,34	0,35	2,58	2,48	1,51	1,43	-0,06	-0,07
5 godina	0,66	0,66	2,80	2,72	1,60	1,57	0,01	0,01
10 godina	0,94	0,96	2,78	2,74	1,89	1,92	0,24	0,23

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	20.5.22	27.5.22	
3 mjeseca	-0,583	-0,636	↓
6 mjeseci	-0,339	-0,357	↓
1 godina	-0,060	-0,051	↑

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.05.2022. godine (pune linije) i 20.05.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako su zabilježena volatilna dnevna kretanja, na tjednoj razini prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone nisu zabilježili veće promjene. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 0,5 i 2 bazna boda. Najveće promjene su zabilježene kod prinosa italijanskih obveznica koji su smanjeni između 10 i 13 baznih bodova. Na početku prošlog tjedna, **nakon što je prethodno veći broj članova UV ECB ukazao na srpanj kao najvjerovatniji datum početka povećanja kamatnih stopa, predsjednica ECB Lagarde je pomenuto potvrdila, te je dodala i da bi kamatne stope mogle izaći iz negativne zone do kraja III tromjesečja.** Dodala je i da ukoliko bude vidljivo da se inflacija stabilizira na razini od oko 2% u srednjem roku, tada će biti poduzeta odgovarajuća progresivna dodatna normalizacija kamatnih stopa ka neutralnoj stopi. Nakon toga, Lagarde je izjavila da ECB za sada ne očekuje recesiju u eurozoni, te da takav scenario ne predstavlja bazni scenario ove institucije. Članovi UV ECB Kazaks i Holzmann su ukazali na potrebu, odnosno mogućnost, povećanja kamatnih stopa za 50 baznih bodova. Lagarde je tu opciju opisala kao nešto što ne predstavlja konsenzus u ovom trenutku. Usprkos tome, član UV Knot je izjavio da povećanje od 50 baznih bodova u srpnju nije otpisano, što je u suprotnosti sa izjavom predsjednice Lagarde samo dan ranije. S druge strane, glavni ekonomista Lane je podržao njeno viđenje, koje isključuje prvo povećanje u iznosu od 50 baznih bodova, a potpredsjednik De Guindos je izjavio da je razumno pretpostaviti da će negativne kamatne stope do kraja rujna biti prošlost, dok će vjerojatnoća agresivnijih povećanja kamatnih stopa ovisiti o ekonomskim izgledima. Član UV ECB Panetta je izjavio

da normalizaciju politike ECB ne bi trebalo izjednačavati sa vraćanjem kamatnih stopa na neutralnu postavku, osporavajući stavove koji su iznijeli drugi članovi, uključujući i predsjednicu ECB Lagarde. S obzirom na rast inflacije na rekordne razine i povećana dugoročna očekivanja, kreatori monetarne politike su se zalagali za rast kamatnih stopa, pa je i predsjednica Lagarde istovremeno istaknula kako smatra da je kretanje stopa prema „neutralnoj“ razini prikladno. Panetta, kojeg smatraju zagovornikom stimulativne monetarne politike u UV ECB, tvrdi da bi cilj trebalo da bude cementiranje inflatornih očekivanja oko cilja umjesto nemjerljive „neutralne“ stope, kojom politika niti stimulira niti podržava ekonomiju.

Polugodišnje izvješće ECB o financijskoj stabilnosti upozorava da bi neke kompanije u eurozoni mogle biti preopterećene kombinacijom rastućih cijena dobara i slabijim ekonomskim rastom i da se financijski sustav ove regije treba pripremiti za mogućnost još jedne korekcije na tržištu aktive usljed nastavka konflikta u Ukrajini, uz istovremeno povlačenje monetarnih stimulansa s ciljem borbe protiv rekordno visoke inflacije. Objavljeni podaci ECB su pokazali da je kreditiranje kompanija u eurozoni od strane banaka u travnju povećano, što je mogući znak da su kompanije nastojale da osiguraju niske kamatne stope prije najavljenog povećanja kamatnih stopa ECB-a ovog ljeta. Rast kredita kompanijama u travnju je iznosio 5,2%, što predstavlja najbržu stopu rasta u posljednjih godinu dana, u usporedbi sa 4,1% iz ožujka. Istovremeno, rast kreditiranja stanovništva je ostao nepromijenjen na razini od 4,5%.

Predsjednik Ifo instituta Fuest je izjavio da se njemačka ekonomija dokazala otpornom na zabrinutosti zbog inflacije, uskih grla materijala, kao i na rat u Ukrajini. Dodao je da trenutačno ne postoje vidljivi znakovi recesije. Istovremeno, MMF je upozorio na opasnosti nagle obustave isporuke energenata iz Rusije u najveću europsku ekonomiju, te naveo da bi bile potrebne najmanje dvije godine da ova zemlja u potpunosti zamijeni nedostajuće zalihe. Prema novim prognozama, MMF očekuje da će GDP Njemačke u narednoj godini iznositi „blago iznad 2%“, što je manje u usporedbi sa prognozama iz travnja (2,7%). Deutsche Bundesbank je priopćila da će GDP Njemačke u II tromjesečju „u najboljem slučaju malo rasti“ usljed snažnih, ali kontradiktornih sila, dok bi inflacija u tekućoj godini u prosjeku mogla iznositi oko 7%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	SVIBANJ	55,1	54,9	55,8
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SVIBANJ	6,3%	6,0%	6,3%
3.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	SVIBANJ	91,4	93,0	91,9
4.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	SVIBANJ	86,5	86,9	86,8
5.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	LIPANJ	-25,5	-26,0	-26,6
6.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	SVIBANJ	-	110,9	108,4
7.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	SVIBANJ	99,9	102,7	100,0
8.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,2%	0,2%	-0,3%
9.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G)	TRAVANJ	-	45,0%	47,0%
10.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	TRAVANJ	-	29,2%	26,7%
11.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	TRAVANJ	-2,0%	1,5%	-4,1%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	OŽUJAK	-	21,4%	20,8%
13.	Stopa nezaposlenosti – Finska	TRAVANJ	-	6,9%	7,0%

SAD

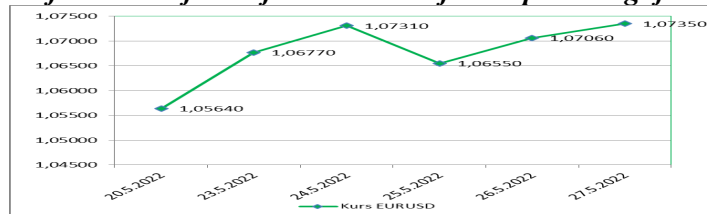
Prinosi na američke obveznice su tijekom proteklog tjedna zabilježili smanjenje, koje je više bilo izraženo na prednjem dijelu krive prinosa. Sredinom tjedna je objavljen zapisnik sa posljednje sjednice Feda u kojem je istaknuto da su svi članovi podržali rast referentne kamatne stope za 50 baznih bodova, s ciljem borbe protiv inflacije za koju su mišljenja da je postala ključna prijetnja ekonomskom rastu. Navedeno povećanje referentne kamatne stope bilo je prvo te veličine u posljednjih više od 20 godina, dok je većina kreatora monetarne politike stava da će daljnja takva povećanja „najvjerojatnije biti primjerena“ na predstojećim sjednicama Feda u lipnju i srpnju. Uzimajući u obzir visoku inflaciju, rat u Ukrajini, globalne probleme u opskrbi, te nastavak lockdowna u Kini, članovi FOMC-a su se usuglasili da je američka ekonomija i dalje stabilna, a tržište rada snažno, te da treba brzo usmjeriti monetarnu politiku prema neutralnom stavu. Također, članovi su naveli da bi restriktivniji stav monetarne politike mogao postati prikladan.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PCE deflator (G/G) TRAVANJ	6,2%	6,3%	6,6%
2.	Osobni prihodi (M/M) TRAVANJ	0,5%	0,4%	0,5%
3.	Osobni rashodi (M/M) TRAVANJ	0,8%	0,9%	1,4%
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 20. SVIBNJA	-	-1,2%	-11,0%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 21. SVIBNJA	215.000	210.000	218.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 14. SVIBNJA	1.310.000	1.346.000	1.315.000
7.	PMI prerađivački sektor P SVIBANJ	57,7	57,5	59,2
8.	GDP (G/G) I tromjesečje	-1,3%	-1,5%	6,9%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0564 na razinu od 1,0735, što predstavlja rast od 1,62% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ministar financija Sunak se priklonio zahtjevima Vlade Velike Britanije da se uključi u podršku kućanstvima koja se bore sa snažnim rastom računa za energiju i rastom cijena u prodavnicama, a što je rezultat inflacije, najveće u posljednjih 40 godina. Ministar Sunak je prezentirao novi hitni paket Vlade namijenjen milijunima građana, vrijedan 15 milijardi GBP. Svako kućanstvo će dobiti popust od 400 GBP na račune za energiju, dok je predstavljena i dodatna podrška za one sa najnižim primanjima, umirovljenike i osobe sa invaliditetom. U okviru ovog plana skoro svih osam milijuna najranjivijih kućanstava bi moglo primiti barem 1.200 GBP podrške, uključujući i najavljenju poreznu olakšicu na lokalnoj razini u visini 150 GBP. Direktor instituta za fiskalne studije, Paul Johnson, smatra da je ministar Sunak objavio zaista veliki paket podrške za kućanstva, te da će u prosjeku najsiromašnija kućanstva dobiti približnu nadoknadu za rast troškova života u ovoj godini. Sunak je, vezano za pomenuti plan podrške, izjavio da će novih 15 milijardi GBP imati manje od jednog postotnog boda utjecaja na inflaciju. Najavio je neočekivanu stopu poreza od 25% na dobit proizvođača plina i nafte, čime će se djelomično financirati mjere kojima Vlada pomaže kućanstvima da se izbori sa rastućim troškovima.

Financijski regulatori u Velikoj Britaniji imaju za cilj da pooštire pravila za fondove tržišta novca nakon što su središnje banke morale intervenirati kada su ekonomije otišle u blokadu tijekom pandemije COVID-19. Prosječne cijene kuća u Velikoj Britaniji su prvi put premašile razinu od 250.000 GBP, ali se udio prodavaca koji povećavaju popuste prilikom prodaje povećava. Tijekom travnja je prosječna cijena dostigla razinu od 250.000 GBP, ali tempo rasta usporava.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) SVIBANJ	-	10,2%	9,9%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) TRAVANJ	17,9	17,8	13,9
3.	PMI prerađivački sektor P SVIBANJ	55,0	54,6	55,8
4.	PMI uslužni sektor P SVIBANJ	57,0	51,8	58,9
5.	PMI kompozitni indeks P SVIBANJ	56,5	51,8	58,2

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,84561 na razinu od 0,84974, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2480 na razinu od 1,2631.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna član MPC BoJ i istaknuti ekonomisti su imali zadatak da analiziraju trendove cijena u Japanu, te su došli do zaključka da na rast cijena energenata treba utjecati nemonetarnim potezima prije nego restriktivnijom monetarnom politikom. Panel, koji inače uključuje izvršnog direktora BoJ Uchida i dva akademika, se sastao u ožujku kako bi razgovarali o kretanju inflacije u Japanu i u zemljama na zapadu, kao i o budućim očekivanjima kretanja cijena. U rezimeu panela je navedeno da je poželjno nastaviti sa monetarnim olakšicama zbog slabe potražnje, dok je za rast cijena nekih energenata poželjno odgovoriti drugim mjerama pored monetarne politike. Među tržišnim sudionicima se špekuliralo da bi BoJ mogla da slijedi korake drugih velikih središnjih banaka u smislu pooštavanja monetarne politike, uključujući i povećanje kamatnih stopa kako bi pokušali usporiti rast cijena. Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da je slaba potražnja kućanstava i oprezni stav firmi u određivanju razine cijene posljedica uporno niske inflacije u Japanu.

Reuters je objavio da će Vlada Japana utjecati da BoJ na „održiv i stabilan način“ postigne ciljanu razinu inflacije od 2%. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da je trenutni rast inflacije vođen ograničenjima ponude i snažnim oporavkom tražnje u nekim zemljama, nakon pada izazvanog pandemijom Covid19. Također je dodao da je „globalni rast“ inflacije jedan od ključnih izazova za središnje banke i da može izazvati različite reakcije monetarnih politika, te da je zajednički izazov svake zemlje da utvrdi jačinu i postojanost inflatornog pritiska. Kuroda je naveo i da je još jedan od izazova sa kojim se suočavaju središnje banke rast geopolitičkog rizika izazvan ruskom invazijom na Ukrajinu, a koji utječe na rast cijene robe i inflacije širom svijeta.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno
					razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	SVIBANJ	-	53,2	53,5
2.	PMI indeks uslužnog sektora (premil.)	SVIBANJ	-	51,7	50,7
3.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	SVIBANJ	-	51,4	51,1
4.	Prodaja širom zemlje (G/G)	TRAVANJ	-	19,0%	4,6
5.	Vodeći indeks (final.)	OŽUJAK	101,0	100,8	100,1
6.	Koicidirajući indeks (final.)	OŽUJAK	97,0	97,5	96,8
7.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	TRAVANJ	1,5%	1,7%	1,3%
8.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	SVIBANJ	2,5%	2,4%	2,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 135,03 na razinu od 136,45. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 127,88 na razinu od 127,11.

NAFTA I ZLATO

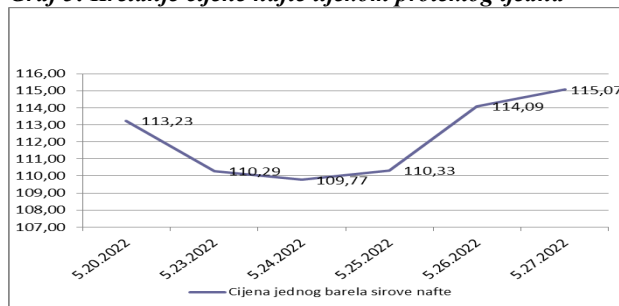
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 113,23 USD (107,18 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je smanjena pod utjecajem deprecijacije USD. Slabiji USD je pojačao kupovinu nafte koja je postala jeftinija za kupce u drugim valutama. Iako se početkom tjedna očekivalo ponovno otvaranje Šangaja nakon lockdowna i dalje su prisutne zabrinutosti oko oštrog usporenja rasta. Narednog dana cijena je nastavila sa veoma blagim padom u odnosu na dan ranije, jer su slaba globalna ponuda i očekivani rast tražnje za ovim energentom tijekom ljetne sezone transporta uravnotežili zabrinutost oko moguće recesije u Kini zbog efekata Covid19. Od sredine tjedna cijena nafte je započela postupni rast pod utjecajem slabijih zaliha i očekivanog rasta tražnje za naftom na početku ljetne sezone u SAD. U narednim danima su zabrinutost zbog sužavanja ponude nafte i nesuglasice unutar EU oko zabrana uvoza nafte iz Rusije utjecali na postupni rast cijene ovog energenta.

Krajem tjedna cijena je povećana pod utjecajem napregnutog tržišta u SAD, zbog već pomenutih rasta potrošnje energenata i neizvjesnosti oko uvoza ruske nafte u EU. U takvim okolnostima cijena nafte je nastavila tjedni rast koji je u prošlom tjednu iznosio 1,63%. Ovo je ujedno četvrti tjedan zaredom da nafta ima tendenciju rasta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,07 USD (107,19 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.846,50 USD (1.747,92 EUR).

Cijena zlata je početkom tjedna bila prilično stabilna, jer investitori procjenjuju šire stanje na financijskom tržištu i očekivanja restriktivnije monetarne politike. U utorak je cijena zlata povećana na najvišu razinu u posljednja dva tjedna, a podršku cijeni zlata dali su slabiji USD i pad prinosa na državne obveznice SAD, jer su investitori postali manje skloni rizičnijim ulaganjima. Narednog dana cijena je smanjena uglavnom pod utjecajem ponovnog jačanja USD, usprkos tome što je pojačana zabrinutost oko potencijalne recesije u SAD usljed agresivne restriktivnije monetarne politike, koja ipak daje podršku tražnji za sigurnim aktivama. Investitori su iščekivali objavljivanje zapisnika sa posljednjeg sastanka FOMC-a. Nakon što je zapisnik objavljen, cijena zlata je blago povećana. Analitičari ističu da će se investitori u tjednu koji slijedi fokusirati na podatke sa tržišta rada, što bi se, također, moglo odraziti na cijenu zlata.

Cijena ovog plemenitog metala se tijekom trgovanja u petak nije značajnije mijenjala. Analitičari naglašavaju da je fizička tražnja za zlatom u Kini i Indiji bila umjerena, ali da tražnja za srebrom u Indiji postaje sve snažnija.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.853,72 USD (1.726,80 EUR). Na tjednoj razini cijena je povećana za 0,39%, što predstavlja rast drugi tjedan zaredom.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

